

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด
ทางละเมิดตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
: กรณีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๕๐๑/๓๐๑๗๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ขอรื้อชั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด สรุปความได้ว่า ได้เกิดเหตุโจรกรรมแผงโซลาร์เซลล์จากระบบผลิตกระแสไฟฟ้าประเภทเตอรีในเขตอำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร จำนวน ๓๒ แผง โดยเป็นของสถานีบ้านตากไฮ ตำบลน้ำคำ อำเภอไทยเจริญ จำนวน ๑๖ แผง และของสถานีบ้านหนองสนม ตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จำนวน ๑๖ แผง คิดเป็นเงินจำนวน ๓๙๐,๐๐๐ บาท (สามแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน) พพ. จึงได้มีคำสั่งที่ พส. ๓/๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้สอบสวนแล้วมีความเห็นว่า ความเสียหายดังกล่าวไม่ได้เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่คนใด เห็นควรยุติการสอบสวน ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานได้เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง และปลัดกระทรวงพลังงานได้ให้ความเห็นชอบแล้ว พพ. จึงดำเนินการลงจ่ายพัสดุดอกจากบัญชีหรือทะเบียนตามข้อ ๑๖๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วได้รายงานผลการจำหน่ายบัญชีเป็นสตูลต่อกรมบัญชีกลาง

เมื่อกรมบัญชีกลางได้รับรายงานดังกล่าวแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยมีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๓๙๙/๒๕๔๖ ว่า การที่เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการด้วยความระมัดระวังเพียงพอทำให้ทรัพย์สินสูญหาย ย่อมเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐเจ้าของทรัพย์สิน และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ในกรณีของ พพ. จึงควรนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย และ

หาก พพ. เห็นว่าเป็นปัญหาควรได้รับการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ขอให้หารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรง พพ. จึงมีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอให้พิจารณาข้อหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน โดยมีผู้แทนกระทรวงพลังงาน(กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน)เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ กรณีมีคนร้ายโจรกรรมแผงโซลาร์เซลล์จากระบบผลิตกระแสไฟฟ้าประเภทเตอรี กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดหรือไม่ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)มีความเห็นดังนี้

ในประเด็นที่กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานได้หารือมานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๙๑/๒๕๕๑^๑ และเรื่องเสร็จที่ ๑๒๙/๒๕๕๒^๒ สรุปแนวทางได้ว่า กรณีทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียดก่อน หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ก็ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง^๓ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่จะต้องรายงานผลการพิจารณาให้ปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวพิจารณาว่าสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดหรือไม่

คำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ นั้น

^๑ บันทึก เรื่อง การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒ บันทึก เรื่อง กรณีไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๖/๕๑ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓ ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะพิเศษ)ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีที่ ๙๑/๒๕๔๑ ด้วยว่า ไม่มีความหมายแตกต่างจากความหมายโดยทั่วไป ฉะนั้น เหตุอันควรเชื่อ จึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานวิญญูชนผู้เป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นเกณฑ์ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป

กรณีตามปัญหาของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน จากผลการศึกษาสอบสวน คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเห็นว่า เนื่องจากแผนโซล่าเซลล์ตามโครงการพัฒนาชนบทโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตรนั้น ได้มีการส่งมอบโครงการให้หมู่บ้านเป็นผู้ดูแลรักษากันเอง ซึ่งไม่ได้มีการกวดขันหรือป้องกันแต่อย่างใด เพียงแต่มีการผลัดเปลี่ยนกันดูแลรักษาเพียงบางครั้งเท่านั้น การที่แผนโซล่าเซลล์ถูกโจรกรรมจึงไม่ได้เกิดจากความผิดของเจ้าหน้าที่ คนใด ประกอบกับตามข้อเท็จจริงที่ผู้แทนกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ปรากฏว่าแผนโซล่าเซลล์ที่ถูกโจรกรรมอยู่ในพื้นที่ห่างไกล เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดูแลรักษาได้ตลอดเวลา ดังนั้น เมื่ออธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากผลการศึกษาสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้ว เห็นว่าไม่มีเหตุ อันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงให้ยุติการสอบสวนและไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ และได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงพลังงานแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)จึงเห็นว่า อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบอีก

อนึ่ง ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้แตกต่างจากข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีที่ ๓๙๙/๒๕๔๖^๔ เพราะข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทรัพย์สินของทางราชการถูกโจรกรรมในขณะที่อยู่ในความครอบครองของเจ้าหน้าที่และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ได้ดูแลรักษาด้วยความระมัดระวังอย่างพอเพียง อีกทั้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้พิจารณาให้ความเห็นโดยไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาก่อนแต่อย่างใด หน่วยงานดังกล่าวจึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๔๐๓ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๔๘